QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

Magistrat

Dr. Consuelo Scerri Herrera LL.D DIP. MATR. (Can.)

Seduta mizmuma llum, 16 ta' Dicembru 2015

Rikors Numru: 222/15 CSH

Fl-atti tal-Ittra Ufficjali Numru: 1658/15 mahruga fid-9 ta' Lulju 2015 a tenur tal-Artikolu 253(e) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta fl-ismijiet:

Victor Mizzi

vs

Green MT Limited (C42136)

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tas-socjeta' Green MT Limited ipprezentat fir-Registru ta' din l-Onorabbli Qorti fit-23 ta' Lulju, 2015 fejn esponiet:

1. *"Illi s-socjeta' esponenti giet debitament notifikata bl-ittra odjerna fl-14 ta' Lulju, 2015.*

2. *Illi l-mertu tal-ittra hija l-ezekuzzjoni ta' kambjala ffirmata fl-1 ta' Ottubru, 2014 li mmaturat fit-8 ta' Dicembru, 2014 ghall-valur ta' tmint elef Ewro (€8,000).*

3. *Illi din il-kambjala kienet l-ahhar minn sensiela ta' erba' (4) kambjali liema s-socjeta' esponenti onorat debitament;*

4. *Ili dawn il-kambjali kienu dovuti bhala hlas ghal servizzi ta' gbir ta' skart rezi mill-mittent lis-socjeta' esponenti bhala Skema Nazzjonali awtorizzata mill-Awtorita' Kompetenti (MEPA) ghall-gbir tal-iskart reciklabbli;*

5. *Illi madanakollu wara stharrig li ghamlet is-socjeta' esponenti mir-records u chits tal-Wasteserv, jirrizulta illi l-mittent ma wettaqx il-vjaggi ta' gbir kollha li ghalihom is-socjeta' esponenti obbligat ruhha li thallsu permezz tal-imsemmija kambjali. Fil-fatt mill-hamsa w erbghin (45) gimgha tas-sena 2013 sat-28 ta' Awissu, 2014, il-mittent wettaq vjagg wiehed (1) biss nhar ta' Tlieta jew nhar ta' Hamis, meta fil-fatt il-kontijiet tieghu mibghuta lis-socjeta' esponenti ghal dan il-perjodu kienu jindikaw zewg (2) vjaggi mill-Mellieha lejn il-Wasteserv. Dan ifisser illi ghal kull gurnata gbir f'dan il-perjodu, l-mittent kien dovut is-somma ta' mitejn Ewro (€200) minflok is-somma ta' erba' mitt Ewro (€400), kif jindikaw l-invoices tieghu. Konsegwentement jirrizulta illi tul dan il-perjodu il-mittent baghat invoices minfuha illegalment b'seba' (7) vjaggi fl-2013 u hamsa w erbghin (45) vjagg fl-2014, total ta' tnejn u hamsin (52) vjagg zejjed li jirrizultaw fis-somma globali ta' ghaxart elef u erba' mitt Ewro (€10,400) f'invoices zejda;*

6. *Illi ghalkemm is-socjeta' esponenti gabet dana kollu a formali konjizzjoni tal-mittent permezz ta' ittra tal-konsulent legali tal-esponenti datata l-1 ta' Gunju, 2015 (kopja annessa bhala Dok. A), u konsegwentement permezz ta' Ittra Ufficjali prezentata fis-27 ta' Gunju, 2015 (kopja annessa bhala Dok. B), il-mittent xorta wahda pproceda permezz tal-ittra ufficjali odjerna li giet prezentata fid-9 ta' Lulju, 2015.*

7. *Illi ghalhekk jezistu ragunijiet gravi u validi skond l-Artikolu 253 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta sabiex is-socjeta' esponenti topponi l-ezekuzzjoni tal-kambjala surriferita;*

Ghaldaqstant, is-socjeta' esponenti, filwaqt li taghmel riferenza ghar-ragunijiet gravi u validi hawn fuq imsemmija, titlob umilment lil dina l-Onorabbli Qorti sabiex tissospendi l-ezekuzzjoni ta' dik il-kambjala ffirmata fl-1 ta' Ottubru 2014 li immaturat fit-8 ta' Dicembru 2014 ghall-valur ta' tmint elef Ewro (€8000), in toto, u ma tordnax garanzija dovut ghall-fatt illi l-mittent huwa debitur tas-socjeta' esponenti ta' somma ferm akbar minn dik mitluba fl-imsemmija kambjala."

Rat ir-risposta tal-intimat Victor Mizzi pprezentata fir-Registru ta' din il-Qorit nhar l-1 ta' Settembru 2015 fejn eccepixxa:.

"Illi l-esponenti qieghed jikkontesta bil-qawwa kollha l-allegazzjonijiet infondanti tal-Green MT Limited u dan minhabba l-fatt li l-esponenti wettaq zewg vjaggi kull nhar ta' Tlieta u tnejn kull nhar ta' Hamis. It-tieni vjagg kien isir mhux bl-iskammel minhabba l-fatt li t-truck, ossia l-iskammel, ma kienx jghaddi mit-toroq tal-Mellieha minhabba d-djuqija tat-toroq kien juza van zghir u kien jogbor l-iskart go fih.

Huwa minnu li l-hin kien ikun vicin ghax l-esponenti kien jizvojta l-van u jghabbi gol-iskammel. Dan kien isir barra l-wasteserve gewwa Wied il-Ghajn.

Ghandu jirrizulta illi bhala fatt dejjem kien hemm zewg vjaggi tal-iskammel.

Ghaldaqstant dan ir-rikors ghandu jigi michud bl-ispejjez kontra s-socjeta' intimata ghax l-esponenti dejjem hadem zewg vjaggi darbtejn fil-gimgha u ghalhekk haqqu jithallas ta' xogholu.

Illi dan kien gja gie spjegat lis-socjeta' intimata pero' xorta baqa' inadempjenti sabiex ihallas."

Semghet lill-avukati difensuri jittrattaw l-eccezzjoni sollevata mill-intimat li effettivament il-procedura uzata mis-socjeta' rikorrenti ai termini tal-Artikolu 253(e) tal-Kapitolu 12 mhix dik idoneja u ghalhekk din il-Qorti ghandha tichad it-talba rikorrenti u konsegwentment talbu lil din il-Qorti tghaddi ghas-sentenza fuq din l-eccezzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi mit-trattazzjoni tal -partijiet kif ukoll minn ezami tal-atti tal-process jirrizulta li l-intimat ghandu jiehu minghand is-socjeta' rikorrenti is-somma ta' tmint elef ewro (€8,000) skond kambjala ffirmata mill-istess socjeta' rikorrenti maturate fit-8 ta' Dicembru 2014 pero' s-socjeta' rikorrenti qed tirrifjuta li thallas din l-ahhar kambjala minn sensiela ta' erbgha kambjali ghaliex temmen li effettivament l-ammont hemm indikat mhux dovut.

Il-Qorti tissoleva li din hija proċedura ai termini tal-**Artikolu 253(e) tal-Kap. 12** tal-Liġijiet ta' Malta fejn kambjali jew *promissory notes* maħruġa skont il-Kodiċi tal-Kummerċ (Kap. 13 tal-Liġijiet ta' Malta) jitqiesu bħala titoli eżekuttivi sakemm il-Qorti kompetenti skont il-valur tal-kambjala jew *promissory note*, b'digriet li ma jkunx appellabbli, ma tkunx issospendiet l-eżekuzzjoni ta' dik il-kambjala jew *promissory note* kollha jew f'parti minnha u sew suġġett għal garanzija kif ukoll mingħajrha, fuq rikors tal-persuna li tkun qed topponi l-eżekuzzjoni ta' dik il-kambjala jew *promissory note* kif fuq imsemmi, u li għandu jsir fi żmien għoxrin jum min-notifika tal-ittra uffiċjali li intbagħat biex trrendi l-istess kambjala jew *promissory note* eżegwibbli, minħabba illi l-firma fuq dik il-kambjala jew *promissory note* ma tkunx tagħha

jew tal-mandatarju tagħha jew fejn dik il-persuna tressaq raġunijiet oħra gravi u validi biex topponi dik l-eżekuzzjoni u f'dak il-każ biex persuna teżiġi l-ħlas ta' dik il-kambjala jew *promissory note* tkun trid tipproċedi b'kawża skont id-disposizzjonijiet tal-Kodiċi tal-Kummerċ.

Tqis illi din hija proċedura preliminari ta' verifika fejn il-Qorti tista' tordna s-sospensjoni tal-eżekuzzjoni ta' kambjala jew *promissory note* bħala titolu eżekuttiv f'każ li minn din il-proċedura preliminari jirriżulta prima facie:-

(i) illi l-firma fuq il-kambjala jew promissory note ma tkunx ta' min ikun qed jopponi għall-eżekuzzjoni tagħha jew tar-rappreżentant tiegħu; jew

(ii) ikunu jeżistu raġunijiet oħra *gravi* u *validi* biex issir oppożizzjoni għal dik l-eżekuzzjoni.

F'każ li l-Qorti tordna s-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tal-kambjala ai termini tal-Artikolu 253(e), biex wieħed jeżiġi l-ħlas tal-kambjala, dan ikollu jiftaħ kawża skont id-disposizzjonijiet tal-Kodiċi tal-Kummerċ.

Illi s-socjeta' rikorrenti tippretendi illi l-kambjala maturata fit-8 ta' Dicembru 2014 m'ghandhiex tithallas minkejja li t-terminu tal-pagament skada u s-somma ta' tmint elef ewro (€8,000) ma thalsitx.

Illi iktar mic-cekk, il-kambjala kif gie diversament rilevat mill-gurisprudenza hija prova dokumentari tal-element kostituttiv tar-rapport u jikkreja presunzjoni legali tat-titolarita' tad-dritt stabbilit f'dak id-dokument a favur il-persuna legittimata u intrinsikament mhux hag'ohra hlief dokument ta' kreditu u dan kif gie deciz fil-kawza "**Anthony Borg vs Anthony Francis Willoughby**" tad-9 ta' Marzu 2005 mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili.

Illi l-kambjala ghandha effett ta' titolu kambjarju kif del resto ghandu cekk mahrug ghall-pagament (videkollezzjoni Vol.LXXXVI, Part2, Page 520 u "**Luigi Portelli et noe vs Dottor John C.Grech noe**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 t'Ottubru 2000)

Illi l-kambjala hija r-relazzjoni bejn it-traent u t-trattarju kif emergent mill-wicc il-kambjali stess (vide "**United Acceptance Finance Limited vs Mario Grech pro et noe**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 t'Ottubru 2000 u "**Adrian Busietta noe vs Marco Attard noe**" deciza mill-Qorti ta' l-Appell fid-9 ta' Frar 2001).

Ic-cekk gie definit minn **Ferri** "Manuale di Diritto Commerciale"-

"*Un titolo di credito al ordine o al portatore contenente l'ordine diretto ad una banco di paghare al possessore del titolo secondo la legge di circolazione la somma portata dall'assegno.*"

De Semo fl-opera tieghu "Diritto Cambiario" (para 669) jghid -

"*L'assegno bancario e un titolu cambiario, all'ordine o al portatore, letterale, formale, autonomo, astratto, contenente, l-ordine incondizionato, rivolto ad un banchiere preso il quale l-emittente ha fondi disponibbli adeguati, di paghare a visto la somma che vie e' menzionata; vincolante solidalmente tutti i firmatari verso il potatore e munito di forza esecuttiva.*"

Illi l-Qrati taghna dejjem applikaw dawn il-principji kif jirrizulta mis-sentenzi tal-Qorti tal-Kummerc tal-14 ta' Dicembru 1959, Vol. XLIII, Part 2, Page 834 fl-ismijiet "**Michael Attard vs Grazio Meilak et**" kif ukoll mis-sentenza deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) tat-3 t'April 1992 fl-ismijiet "**Daniel sive Danny Cremona noe vs Nazzareno sive Ronnie Zammit et**",

"**Antoine Deguara vs Walter George Wicker**" deciza mill-Qorti tal-Kummerc tat-3 ta' Mejju 1959 Vol. XXXIX Part 3, Page 853, "**John Charles Denninson noe vs Salvatore Tonna**" Appell Kummercjali fit-30 ta' Novembru 1926) u "**Enrico Sammut vs Vincenzo Falzon**" Appell Kummercajli fit-18 t'Ottubru 1875.

Inoltre l-"**Baudry Lacantinerie**" josserva fil-"Fideissione" para 916 – "*la premessa di paghare il debito altrui non e una fideissione; essa costituisce una obbligazione principale che non concede il benefico di dicisione o di escussione*."

Illi kambjala fih it-traent jobbliga ruhu li jhallas lit-trattarju s-somma hemm indikata u ghalhekk f'tali gurnata u f'tali zmien u ghalhekk ma tistax is-socjeta' rikorrenti tippretendi li ma thallasx galadarba skadiet il-kambjala, l-import tal-kambjala.

Illi l-ebda prova ohra ma tista' tingab fuq il-kambjala nnifisha galadarba din ghadha f'idejn it-trattarju u l-unika eccezzjonijiet li jistghu jingabu huma dilatorji ossija dawk rigwardanti l-forma tal-kambjala u huma pagabbli lit-trattarju mit-traent.

Illi t-traent mhux qed jghid illi l-ammont mhux dovut imma jippretendi li jhallas somma diversa ghaliex jghid li effettivament mill-kalkoli li ghamel hija dovuta somma inqas. Min-naha l-ohra t-trattarju qed jesigi l-pagament tal-kreditu maghluq u ghalhekk ghandu dritt li huwa jipprezenta l-ittra ufficajli u jitlob il-kundanna ghal hlas ta' l-istess.

Illi mkien, la fil-premessi tar-rikors promotorju jew waqt it-trattazzjoni ma hemm indikat jew allegat illi l-firma fuq il-kambjala meritu tal-kawza m'hijiex

dik tat-traent Green MT Limited. Sodisfatt dan ir-rekwizit, ghalhekk din il-Qorti trid tezamina kemm il-darba skond il-proviso tal-Artikolu fuq citat, jezistux ragunijiet *validi u gravi* il-ghaliex din il-Qorti ghandha izzomm jew tissospendi l-ezekuzzjoni tal-imsemmija kambjala.

Ghaldaqstant apparti r-rekwizit tal-firma tal-kambjala, kulma trid il-liġi f'din il-proċedura hu li l-Qorti tara jekk hemmx raġunjiet serji biżżejjed biex tissospendi l-esekuzzjoni tal-kambjala jew tal-promissory note li tkun; (vide is-sentenza '**Michael Attard Limited (C-32362) vs Turisa Limited (C-3428) u Joseph Bonello'** per Onor. Imh. Joseph R. Micallef)

Il-liġi ma tispeċifikax x'inhuma r-raġunijiet *gravi* u *validi* u dan ma sarx b'xi nuqqas tal-leġislatur iżda intenzjonalment għax il-leġislatur ried iħalli fid-diskrezzjoni tal-Qorti f'liema każijiet għandha tilqa' t-talba jew le. "*Ċertament li r-raġuni valida m'għandhiex tkun waħda frivola għax kif tgħid l-istess liġi, ħlief fil-każ tal-firma r-raġuni trid tkun gravi u valida u dan jagħmilha ċara li persuna ma tistax kapriċċjożament topponi tali eżekuzzjoni*" (vide **Giovanni Briffa vs. Ronald Azzopardi** - PA deċiża fil-5 ta' Frar, 2008.)

Illi l-Qorti hija tal-fehma li tali raġunijiet *gravi* u *validi* ma jistgħux ikunu aktar ampji mir-raġunijiet maħsubin mil-liġi speċjali – il-Kodiċi tal-Kummerċ – biex iżommu milli kambjala titħallas. Lanqas ma hija tal-fehma li fi proċedura bħalma hija din tal-lum, il-Qorti tistħarreġ il-mertu ta' xi kwistjoni li tolqot is-siwi tal-kambjala nnifisha jew tal-obbligazzjoni li fiha titnissel, liema stħarriġ jidher li jmissu jsir f'kawża li titressaq speċifikatament għal dan il-għan.

Is-socjeta' rikorrenti qed tippretendi illi din il-Qorti ghandha tordna s-sospenzjoni tal-ezekuzzjoni ta' kambjala ta' tmint elef ewro (€8,000) il-ghaliex minn stharrig li ghamlet mir-records u mic-chits tal-Waste Serve jirrizulta li l-

intimat ma wettaqx il-vjaggi ta' gbir kollha li ghalihom is-socjeta' rikorrenti obbligat ruhha li thallas permezz tal-imsemmija kambjala.

Dan ir-ragunament kieku accettat minn din il-Qorti, iwassal ghal stultifikazzjoni ta' *raison d'etre* ta' kambjala fil-kamp kummercjali. Il-Qorti qieset illi s-sospensjoni, minhabba incertezza dwar l-ammont mhix xi raguni valida u lanqas gravi kif imfissra mill-ligi u hi fil-fehma tal-Qorti illi tali raguni hi sempliciment pretest sabiex is-socjeta' rikorrenti tigwadanja aktar zmien sabiex thallas lill-intimat. Ir-raguni setghet kienet wahda valida u gravi kieku l-intimat innega addirittura illi saru l-pagamenti da parti ta' tas-socjeta' rikorrenti.

Jinghad illi x'jirrappreżentaw l-ammonti msemmija fil-kambjali huwa assolutament irrilevanti għaliex hekk kif ġja ppronunċjat ruħha din l-Onorabbli Qorti diversi drabi, inkluż fid-deċiżjoni reċenti tagħha '**Joseph Mamo vs Joseph Zammit'** (Rikors Numru 981/2013) deċiża fil-15 ta' Lulju 2014):

"*il-kambjala għandha ħajja indipendenti minn kwalsiasi debitu u minn kwalsiasi tranżazzjoni kummerċjali oħra u dan kif ġie deċiż fil-kawża* ***Charles Gatt vs Joseph Vassallo Gatt*** *– deċiża mill-Qorti tal-Kummerċ fil-15 ta' Novembru, 1993, fejn il-Qorti rriteniet illi "appena kambjala tiġi ammessa, tiġi kkreata obbligazzjoni ad hoc għal kollox indipendenti u separata minn kwalunkwe obbligazzjoni li setgħet tippreċedieha*".

Illi għalhekk, il-Qorti tifhem li r-raġuni miġjuba mill-eżekutati m'hijiex waħda li twassal biex twaqqaf l-eżekuzzjoni tal-kambjali.

Ghaldaqstant għar-raġunijiet kollha premessi tichad it-talba tas-socjeta' rikorrenti ezekutata Green MT Limited ghas-sospenzjoni tal-ezekuzzjoni tal-kambjala fl-ammont ta' tmint elef ewro (€8,000) fl-ambitu tal-Artikolu

253(e) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, u li ghaliha tirreferi l-Ittra Ufficjali tal-14 ta' Lulju 2015.

L-ispejjez kollha ta' din il-proċedura jitħallsu mis-socjeta' rikorrenti.

Dr Consuelo Scerri Herrera LL.D.
Magistrat

Graziella Attard
Deputat Registratur